

Telefős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4fillér)
 Keziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, VASÁRNAP, 1909. AUGUSZTUS 15.

ÖTÖDIK EVFOLYAM. — 185. SZÁM.

Előfizetési tábla.
 Kassán:
 Egész évre . . . 14.—K
 Fél évre . . . 7.—
 Negyed évre . . . 3.50
 Egy óra . . . 1.20
 Vidéken:
 Egész évre . . . 20.—K
 Hirdetési hivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petit sor szá-
 mitással díjszabás szerint

A szájhősök.

Írta: Dobroszláv Péter dr. orsz. képviselő.

Kassa, augusztus 14.

Hazánkban az összes politikai pártok évtizedek óta az ország függetlenségének kivívását hirdették; s különösen a 48-as párt sarkalatos elvi álláspontja volt minden időben az önálló bank és vámterület megvalósítása s ezzel hazánk gazdasági felszabadítása az osztrák gazdasági járom alól.

1906-ban, az általános képviselőválasztások alkalmával úgy a nemzeti kormány, mint a koalált pártok a gazdasági függetlenítés jelszavával léptek a választóközönség elé, s midőn ezen elvi alapon többségre jutottak, a nemzet megnyilvánult akarata egy a trónbeszédben, mint a kormány nyilatkozataiban is hivatalosan kifejezésre jutott s ezzel a kormány és többség az önálló bank és vámterület mielőbbi életbeléptetése iránt erkölcsi garanciát vállaltak.

Természetes dolog lenne s más-kép el sem képzelhető, hogy most, midőn az önálló bank megvalósítandó, a koalíció és kormánya sietnek vállvetett erővel a nemzetnek tett ígéretet beváltani s az önálló bank felállításával rég hirdetett elveiket realizálni.

S mi történik? Mit csinálnak a politika erkölcsbirái?

Az alkotmánypárt nem azonosítja magát az önálló bank követelésével. Vezére, Andrássy Gyula gróf a kormány lemondása napján kijelenti, hogy a „király álláspontjával azonosítja magát“, azaz az önálló bankot nem akarja. Hogy ez által mennyit szenved a nemzeti álláspont, arról felesleges beszélni.

A koalíció másik pártja, a néppárt is sutba dobta az önálló bank kérdését s lesben állva azt teszi, amit Bécs kíván. Nincs pedig oly kívánság, melyet a néppárt a nemzetnek ne ígért volna, olyan sincs azonban, melyet az osztrák császárnak rögtön nem teljesítenek.

Egyedül a 48-as többségre hárul tehát azon erkölcsi kötelezettség, hogy a nemzetnek tett ígéretét be-

váltsa, az önálló bankot 1911-re felállítsa.

A függetlenségi párt parlamenti többséget képez s így az alkotmánypárt és néppárt barátsága és támogatása, nélkül is érvényt szerezhet programjának és akarátának.

Ha a függetlenségi párt szilárdan követi elvi álláspontját, akkor az egész nemzet fogja követni nehéz, de igazságos útján.

Meg nem valósítani az elvet, midőn törvény, idő és alkalom megengedi: nagyobb bűn az elvtelenségnél s vagy elvfeledés, vagy az elvcsődje.

Ha az elvet csak hirdetjük, de gyávák vagyunk azt megvalósítani: az ily eljárás szájhösködés s politikai erkölcstelenség — a nemzet bérére.

A legközelebbi jövő meg fogja mutatni, vajjon a nemzet szájhősöket küldött-e a parlamentbe, akik az első bécsi szellőre meghunyászkodnak, a nemzetnek pedig az elvek megvalósítását a jövő századra ígérik, a hatalmat azonban csak „azonnali“ szállítás mellett hajlandók átvenni? Reméljük, hogy a nemzet törvényhozó testülete férfiakat, erős jellemű, erős elvű és a nemzet jogaiért rajongókat fog felmutatni, akik a szájhősöket elnémitják s a nemzet jogait kivívják!

A postafőnök ünneplése.

Bucsutisztelgés és bankett.

A kassai postástársadalom tegnap meleg ünneplést rendezett Fazekas Kálmán, a pályaudvari postahivatal főnökének távozása alkalmából. A főnök szaktudásához méltóan, a postaigazgatóság titkara lett, mint ilyen a közigazgatási tisztviselők sorába lépett elő. Fazekas négy esztendeig volt főnöke a kassai pályaudvari postahivatalnak s a kézbesítést alaposan megjavította. Tegnap a vezetése alatt álló hivatal tisztviselői bucsuztak a távozó főnöktől. A tisztok érzelmeit Feik postatiszt tolmácsolta, majd Balázs altiszt, a kezelő személyzet nevében szólott. A volt főnököt a tisztikar es az altisztek egy arcképesoporttal, továbbá egy ezüst tea szerviz ajándékkal lepték meg. A figyelem mélyen meghajtotta a főnököt, aki a ragaszkodás jeleit meleg hangon megköszönte.

Este a kaszinó kerthelyiségében bankett volt Fazekas Kálmán tiszteletére, amelyen Pál Imre postaigazgató és Kohányi Kálmán államfőnök vezetésével a posta- és távir-dai, valamint a vasuti tisztviselők és tiszt-

viselők tejes számban jelentek meg. Fazekast belépésekor zajos éljenzés fogadta. Az első felköszöntőt Feik Károly mondta, majd Mészáros Lajos postatiszt üdvözölte a távozó főnököt. Fazekas köszönő szavai után, Pál Imre postaigazgató éltette Fazekast, elismeréssel nyilatkozván azokról az érdemekről, melyeket kassai működése során szerzett. Felköszöntőt mondott még Kohányi Kálmán ellenőr-állomásfőnök, Scheffer titkár, Tarnóczy Ilonka.

A volt főnök tegnap adta át hivatalát utódjának.

Hálások a románok?

Harc egy operett körül.

Komjáthy és a Lupta.

A tél folyamán egy kétes értékű művészi próbálkozásban volt részünk. Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatója két román szerző: Candella és Bengesen „Olt leánya“ című operettjét mutatta be. A darab rendkívül primitív. Muzsikája kezdetleges és minden eredetiség nélkül való. Elcsent francia muzsika, melynek finomságai mire bércecs Romániába értek, — szintén elcsikkadtak. A szövegrész se jobb. Szánalmas naivitas a darab librettója, izléstelen, vaskos humorral tarkítva. Kassán csunyan megbukott a darab. Hiába való volt a színház igekezdete, a premier után „Olt leánya“ meghalt, hogy többé föl se támadjon.

Komjáthy Jánost a darab bemutatására az indította, hogy mint a brassói nyári színház igazgatója, közelebb akarta hozni egymáshoz az ellenségeskedő magyarságot és a románokat az operette bemutatásával. Mi meg is értettük és eléggé méltányoltuk nemes intencióit, bár az operett rettentő kis fércmunka volt. Most Komjáthy bemutatta az Olt leányt a brassói színházban is. Erdekess fordulat történt. A román lapok, elő-kön a Luptával, durva támadással feleltek a magyar színház előzékeny törekvésére, kijelentve a nagyhangú frázisok kíséretében, hogy a mit a brassói magyar színház végzett az „Olt leánya“ színrehozásával, az csak „zsidó-magyar művészet“, a mivel lehet a románokat lépre csalni. Ilyen hálások a magyar színigazgatóhoz a románok. Nemhogy megköszönék, ha egy magasabb kulturájú nemzet helyt ad csenevész darabjaiknak a színházában.

A svédek sztrájkja.

Svédországban nyolc nap óta általános sztrájk van, amelyben az ipari és a kereskedelmi szakmák minden alkalmazottja résztvesz, sőt a közlekedési vállalat munkásai is csatlakoztak a mozgalomhoz. Az

: Menyasszonyi kelegyék.:
 : uri- és női divatcikkek.:
 : selymek és divatcikkek.:
 : : : csakis ujdonságok : : :
 : nagy raktára

KOLUMBY VILMOS

Kassa, Fő-utca 54. sz.

(Színházzal szemben.)

Hatarozott szabott árak.

ok, amely előidézte ezt az eddig példátlanul nagyarányú munkabeszűntetést, bizonytan de másodmunka embereinek ily kétségbeesett szembeszállása olyan, hogy föltétlenül kihívja az érdeklődést. Lehet, ennek a sztrájkknak akármilyen módon dőljön el a sorsa a közel jövőben érezhetőek lesznek a kihatásai: vagy a munkások, vagy munkaadók lesznek energikusabbak.

Munkaadóink épen úgy, mint a munkásaink nagy hasznát veszik, ha figyelemmel kísérik Svédország gazdasági háborúját, mert így elkerülhetik egy részét ama kellemetlenségeknek, amelynek eredője a magabőrön való tanulás. S ezért valóban nem kell sok tuzás ahhoz, hogy a svédeket az általános sztrájkjukban, mint az emberiség tanítómestereit bámuljuk. Amint mesterek, vezetők voltak az utóbbi évtizedekben az irodalomban, úgy vezetők mostan a gazdasági harcok jelentőségének, hasznának, kárának megismertetésében is.

Sok és hasznos tanulságot vonhat le a gondolkodó ember ebből az általános sztrájkból: mindenekelőtt is az állam magatartását érdemes analizálni: amennyiben az az állam legfőbb munkaadói minőségével csak összeegyeztethető, igyekezett megmaradni az ideális pozícióban, a passzivitásban, amelyre legutóbb Japan kormánya adott igazán klasszikus példát. A svéd kormány odáig emelkedett szociális fölfogásban, hogy amennyire lehet, kerülje az erőszakos beavatkozást azon a jogcímen, mintha a lakosság érdekében cselekednék.

A másik tanulság a szenvedélyek hiánya: lehet, hogy Svédország geográfiai helyzete okozza a svédek szenvedélyességét, de mindenesetre az a kultúrember és az a kultúrország, ahol az érzelmi vágyak nem vérontás és nem rombolás után vágyódnak. Hare folyik a svédek országában, kiméltetlen harc, de ez olyan erőmérkőzés, amelyben csak az erőnek, a hatalomnak jut szerepe két egyenrangú fél között, ahol egyik fél sem nyúl olyan nemtelen segédeszközökhöz, amilyen a puska, a gyilkos. Minden bizonnyal nagy elkeseredéssel gondolnak a két tábor emberei egymásra, az udvariasság szóvirágait bizonyára nem alkalmazzák, de arról nem jött még hír, hogy ami nálunk sokkalta kisebb jelentőségű sztrájk esetén megtörtént, az orgyilkossághoz folyamodtak volna. A temperátságának valóságos himnusza, amit a svéd munkások és a svéd munkaadók harcolnak: mindig a jogos és sohasem az erőszakos a szempont. Ezek az atributeim a Svédországban folyó mérkőzésnek, amelyen belül természetesen még egy egész sereg, tipikus jelenség létezik, de, amelyek méltatása nem ide tartozik.

A rablógyilkos nyomában.

Az eperjesi borzalmas rablógyilkosság-gal egy technikust gyanúsít az ottani rendőrkapitányság.

Az eperjesi rendőrség vállvetett ambíciója annyi eredménnyel járt a borzalmas rablógyilkossági ügyben, hogy erősen gyanuba keveredett Engler Dávid fogtechnikus. A rendőrség komoly gyanuokok alapján azt hiszi, hogy Engler Dávid gyilkolta meg és rabolta ki özv. Glück Dávidné ékszeresnőt. Engler bukovinai származású, Derna-watra községből való. Nemrég jött Eperjesre. Elelőtt Bécsben, majd Miskolczon volt alkalmazásban.

A gyilkosság napján Engler eltűnt Eper-

jesről s ebből támadt a gyanu ellene. A rendőrség Engler arcképét megmutatta azok előtt, akik a gyilkosságot megelőzően két idegen férfit láttak az ékszerüzletbe nyitni. Többen erős hasonlatosságot vélnek látni Engler és az egyik tettes között. Engler hirtelen eltűnését egyébként semmi sem indokolja. Gazdájával jó viszonyban volt s távozásáról nem értesítette. Az eperjesi rendőrség most rablógyilkosság gyanuja miatt mindenfelé keresi Engler-t. Ma érkezett meg a köröző levél Kassára.

Az eperjesi rendőrkapitányság értesítése szerint az özv. Glück Dávidné sérelmére történt rablógyilkosság elkövetésével gyanúsítható: Engler Dávid, aki született Bukovina Derna-watra községben 1892. évi szeptember 6-án, Csernovitzban a kereskedelmi iskolába járt, zsidó vallású, közép cingár termetű, hosszas borotvált arcú, gesztenyebarna fényes hosszú hátrafelé fésült haja, barna szemű, kis barna fésűs bajszú, beszél németül, oláhul, románul; magyarul ért és selypítve beszél. Ruházata barna talár, kockás öltöny, szűk nadrág és kemény fekete kalap. Eperjesre jövele előtt Bécsben és Miskolczon tartózkodott s távo-zása előtt az utirányt Lembergbe vagy Ponzonyba emlegette. Foglalkozásra nézve fogtechnikus.

HIREK.

— A király születésnapja. Szerdán, augusztus tizenhétadikán lesz a király hetvenkilencedik születésnapja. Ezen a napon reggel nyolc órakor eszöndes mise lesz a budai királyi vártemplomban, délelőtt tizenegy órakor ünnepi nagymise, délután öt órakor pedig szentbeszéd, utána litánia áldással. A hivatalos föstentészet a Mátyás-templomban lesz, ahol megjelennek a kormány tagjai, az országgyűlés két házának tagjai, a külföldi államok képviselői, a polgári és katonai hatóságok képviselői. A király születésnapját a kassai polgári s katonai és egyházi hatóság is megünnepeli. Reggel a katonai gyakorlóterén tábori mise és utána diszszemle lesz. A dombon 9 órakor ünnepi mise, melyen Fischer-Colbrie Ágost dr. kassai megyés püspök pontifikál a kaptalan tagjainak segédlete mellett. Az ünnepi beszédet Kozora Endre pápai protonotárius, kassai piebános mondja. Délben a püspök ünnepi ebédet ad, melyre a katonai és polgári előkelőségek hivatalosak.

— Lipót Salvátor főherceg a haraszi lőtéren. A hatodik tábori tarak és a tizenhatodik tábori tüzérezred két-két útege tegnap a haraszi lőtéren megkezdte gyakorlatait éles töltéssel Valenta Antal alezredes parancsnoksága alatt. A gyakorlaton megjelent Lipót Salvátor főherceg, a tüzérség főfelügyelője, aki 12-én érkezett Kassáról kocsin Lapispatakra. A királyi fenséget a lapispataki lakosság nagy ovációval fogadta. Az egész falu népe kivonult elébe s meleg és zajos ünneplésben részesítette. Lipót Salvátor főherceg, a lapispataki Muránszky-féle kastélyban szállt meg, hol tiszteletére ünnepi ebéd volt. A hétfői gyakorlaton négy tüzérezred vesz részt. A királyi herceg Ránkfűred fürdőtelepet is meglátogatja, hogy megnézze az európai hírű gejzirt, a

mely szombaton reggel nyolc órakor és vasárnap délután négy órakor látható.

— Atletikai verseny a sporttelepen. A KAC. holnap f. hó 15-én vasárnap d. u. 4 órakor a Rákóczy-körúti sporttelepen megtartandó atletikai háziversenye a club őszi nemzetközi versenyének programját öleli fel és pedig: 100 és 200 yardos, egynegyed és fél angolmérftöldes síkfutások, 1000 m. stafeta, diskosvetés, gerelyvetés, súlydobás, magas és távolugrás. A házi versenyeknek az a célja, hogy arra a club atletái — megfelelő előnyoztással — magukat a nagy versenyre előkészítsék. A versenyek győztesei ermekkel díjaztatnak. A club a beletti díjakat a legesekélyebb összegben állapította meg: nagy páholy 2 korona, kis páholy 1 kor. 20 fillér, tribünjegy és főiskolai hallgatók részére 30 fillér, középiskolai tanulóknak 20 fillér. A verseny után az I. és II. csapat között football mérkőzés lesz. Jegyek a viadal előtt a pénztárnál válthatók.

— A kassai pályaudvar kibővítése. A kereskedelmi miniszter megbízásából Hegeyhalmi miniszteri tanácsos aláírásával ma leirat érkezett Kassa város polgármesteréhez, mely szerint a kassai pályaudvar kibővítésére vonatkozó közigazgatási bejárás augusztus hó 25-re van kitűzve. A kereskedelmi kormányt Szűcs Andor miniszteri titkár képviseli.

— Egy új gyártelep. Kassán nehezen mozdul az ipari fejlődés. Ha általános benyomasunkról akarnánk szólni, inkább a stagnálást, sőt a visszafejlődést lehetne konstatálni s nem a haladást. Csak nemrég jelentettük, hogy a székgyár beszünteti üzemét. A szomorú hír után annál nagyobb örömmel jelenthetjük, hogy Kassa egyik legregibb gyárüzeme, az 1812. évben alapított Bradovka-féle kelmefestő- és vegyi tisztítógyár ez idén fejlődésének jelentékeny stádiuma elé érkezett. A gyár jelenlegi tulajdonosa Bradovka Gyula, aki mint harmadik generáció jutott a gyár birtokába, okos és kitartó munkával, mely neki állandó sikert szerzett, annyira kifejlesztette üzemét, hogy Kossuth Lajos utcai telepe szűknek bizonyult a folyton növekvő üzleti forgalom lebonyolítására. Bradovka erre való tekintettel, megvásárolta a Klobusitzky-utcán fekvő egykori Delavai-féle gyár telkét s most e terjedelmes területen építi fel az új kelmefestő-, vegyi tisztítógyárat és gőzmosódat. Az építkezés már szépen előre haladt, az épületek most kerülnek tető alá s novemberben az új gyári telep üzeme megnyílik. A telep nagy terjedelme, kitérő fekvése a későbbi fejlesztésre nagyon alkalmas. A gyártelep most készülő méretei már számolnak a forgalom növekvésével. Bradovka új telepén a modern technika minden vivmánya alkalmazást talál. Üzemát teljesen új rendszertű gépekkel szereli fel, ami ipari szempontból nagyon örvendetes dolog.

— A hazai ipar fejlesztése. A hivatalos lap mai száma Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter rendeletét közli, mely szerint a hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. évi III. törvénycikket a törvényben nyert felhatalmazás alapján 1909. évi szeptember 1-én Fiume városában és kerületében is hatályba lépteti.

— Zemplén közigazgatásából. Sátoraljaújhegyről jelentik: Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta Meczner Gyula főispán elnöklésével rendes

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkort „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

havi ülését. Az ülés megnyitása előtt heves szóváltás támadt gróf Majláth József és Hönsch Dezső műszaki főtanácsos között. Az egész ülés izgalmas hangulatban folyt le. Az ülés elején az alispán bejelentette, hogy Chudovszky-Mo'nár főorvosok feyelmi ügye a befejezés felé közeledik, a mennyiben a főügyési javaslat Chudovszkyt 200 korona pénzbüntetésre, Molnárt dorgálásra itéli. Elhatározták, hogy feliratilag fogják kérni a pénzügyminisztert, hogy az agrár-kölcsonök törlesztését ez évre függesszék föl. Az alispáni jelentés után gróf Majláth József nyílt ülésben is támadta Hönsch Dezső műszaki főtanácsost, az államépítészeti hivatal vezetőjét, a karádi ut elhanyagolt állapota és késedelmes rendbehozása miatt. Hönsch Dezső kijelentette, hogy a vadak alaptalanok, a munkálatokat serényen folytatják, de a folytonos esőzések meglazították a talajt és nagyon megnehezítik a munkálatokat. Több kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

— Kelcz Vince halála. Egy városzerte közismert, derék és sympatikus honvédszázados haláláról kaptunk hírt. Tegnap éjjel rozgonyi birtokán hirtelen meghalt Kelcz Vince. A százados rozgonyi birtokán és vadászterületén, a közelben tüzérségi gyakorlaton időző *Lipót Salvator* főherceg tiszteletére vadászatot rendezett. A vadászaton a fenség kíséretével, több főtiszt és a környékbeli előkelőségekkel megjelent. A vadászat éjjelre volt tervezve. A kezdés előtt Kelcz rosszul lett s arra kérte a főherceget, hog adjon jelt a vadászatra, ő majd a társaság után megy, ha jobban lesz. A fenség azonban a beteg házigazdára való figyelemmel kijelentette, hogy vár addig, míg jobban lesz. Azt hitte, hogy Kelcz csak muló rosszul lettben szenved. Alig egy óra múlva azonban Kelcz Vince meghalt. A főherceget mélyen megrendítette a szomorú eset. Persze a vadászat elmaradt. A gyászestéről értesíteték Kelcz Vince külföldön tartzkodó feleségét. A százados temetése hétfőn lesz.

— Aradi turisták Kassán. Az aradi Turista Egyesület 40 tagja, holnap vasárnap Kassára érkezik. A turistákat Kassán, a kassai turistakör fogadja és kalauzolja a városban. Az aradiak megtekintik a város nevezetességeit és a környéket. Déiben társasbéd Engelhardt Gyula vendéglős helyiségében, a Széchenyi-ligeti kioszkban.

— A legújabb sőványító módszer. Ha hinni lehet a jelentésnek, ugy Bergonie bordeauxi egyetemi tanárnak sikerült feltalálni a soványításra szolgáló ideális eljárást, amely a páciensnek a legkisebb megerőltetésbe sem kerül. Nem kell neki diétát tartani, nem kell gyalogni, hegyet mászni stb., hanem egyszerűn körülsugározatja a testét villamos sugarakkal, ami az izomcsoportokat mozgásba hozza és ez által a zsír elhasználtatik. A kura alatt az illető kényelmesen ülhet a széken és ugyszólván észre sem veszi, hogy testsulya lassanként apad. Ha ilyenkor megszólítják, hogy mit csinál, a legnagyobb lelki nyugalommal felelheti: Fogyok!

— Egy szesz szabadraktár ellen. Péterényi Leó szesznagykereskedő a vasuti állomás mellett, egy névtelen utcában szesz szabadraktár létesítése kért engedelmet. Az engedély kiadása ellen a miskolci üzletvezetőség tiltakozik, mert a szesz szabadraktár a vágányoktól öt méter távolságban volna, holott az előirt távolság 100 méter. A városi tanács az ügyvel a legközelebb foglalkozik.

— Elítelt automobiltulajdonos. A kassai rendőrkapitányság Girzik Gábor földbirtokost tulbeses gépkocsizásért 2 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre, vezetőjét pedig 50 korona pénzbüntetésre ítélte. Az elmarasztaltak az ítéletet megfellebbezték.

— A jegyzők vasuti igazolványa. A városi tisztviselők és a községi jegyzők

évek óta küzdenek, hogy féláru jegy váltására jogosító igazolványt kapjanak. Az állam eddig érthetetlen okokból elzárkózott e jogos és méltányos kérdés elől, míg végre Kossuth Ferenc megadta a kedvezményt. Az Abauj-Torna vármegyei jegyzők közül már többen be is küldték arképüket és szükséges 1 korona értékű levélbélyeget. Az alispáni hivatal e kérelmeket felküldte a kereskedelmi miniszterhez, ahol a kérvényeket már el is intézték. Aki még nem kért féláru jegyet, az a saját érdekében mielőbb adja be a kérvényt.

— Szerencsétlenség munkaközben. Vincze József festőmester mázoló segédei a Groszmann-féle, fő-utca 70. számú üzlet kapuzatának régi festését benzín lámpával égették. A benzínlámpa felrobbant s Groszmannak Goldstrich Lajos nevű segédjét, valamint az égetést teljesítő mázoló segédén súlyos sérülést ejtett.

— **Katonai zenekar hangverseny a Széchenyi-kioszkban.** A kassai 34. gyalogezred zenekera, holnap, vasárnap délelőtt a Széchenyi-ligeti kioszkban Neidhardt Alajos karmester személyes vezetése mellett, hangversenyt rendez, mely fél tíz órától déli fél egy óráig tart. A hangversenyen kitűnő és nagyhatású új zene-számok szerepelnek. A közönség figyelmes kiszolgálásáról, jó konyháról és jó italokról gondoskodik Engelhardt Gyula vendéglős.

A Modern szinpad bucsuelőadásai. Két heti itt tartzkodása alatt szokatlan mértékben élvezte a közönség kegyét Roland Róbert és társulata. Az igazgató izléses, finom műsorát és brillans előadásai modorát már ismételtelen méltattuk. Egy óra hosszat volt rendszerint a szinpadon s ez a nevetés, a jókedv, a kedves és felüdítő szórakozás ideje volt. Gondör Aurel előadó művésze Rolanddal egyenrangú sikert hozott a jónévű jellemkomikusnak. Modern műsorában a finom kabaret számok egész sorával találkozunk s ezeknek előadása művészi volt. Sándor Stefi, Fonfő, Viragvölgyi Saci, Kövári Vilmos, elsőrangú erő s a változatos műsort Bihari Sári, Jenney Annuska és Rózsai Margit ügyes szereplése egészítette ki. Engelhardt Gyula vendéglős ezzel az aldozatkésztségével igen jó renométt szerzett a közönség előtt s a jövőben mindenkor számíthat a kassaiak támogatására.

TÁVIRAT — TELEFON.

Szterényi Kalocsán.

Budapest, aug. 14.

Szterényi József államtitkár holnap délelőtt érkezik Kalocsára, hogy résztvegyen az ottani katolikus legényegyesület negyedszázados jubileumi ünnepségén, amelylyel kapcsolatban egy iparkiallítást is megnyitnak. Délben a kaszinókertben lesz az ünnepi gyűlés, amelyen a megnyitó beszédet Várossy Gyula érsek mondja, utána pedig Szterényi beszél.

A boszniai mohamedánok.

Konstantinápoly, augusztus 14.

Az ifjutörökök körében egy bizottság alakult, amely azt tűzte ki céljául, hogy a Bosznia—Hercegovinában lakó mohamedánokat kivándorlásra bírja.

Meglopott színésznő.

Budapest, augusztus 14.

A budapesti Nemzeti Színház tagja, Meszlényi Adrienna ma panaszt emelt a rendőrségnél, hogy míg külföldi fürdőn távol volt, ismeretlen tettesek lakásának egyik bezárt szekrényéből 30 ezer korona értékű ékszert elloptak. A lopás nagyon gyanus körülmények között történt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

A török-görög konfliktus.

Athén, aug. 14.

Görögország válasza Törökország tegnap átnyújtott jegyzékére az lesz, hogy Görögország nincs feljogosítva a Krétában tartzkodó görög tiszteket visszahívni.

A flumei bankrablás.

Budapest, augusztus 14.

A budapesti rendőrség folytatja a nyomozást a flumei bankrablás ügyében. Ma hallgatják ki a rablók szállásadóját, özv. Kovacs Gyulánét, akitől azonban sok eredményt nem várnak. A rendőrség két nyomozó tisztviselője ma Zürichbe utazott, mert a rablók egy levelükben azt írták, hogy ott találkoznak. Nem lehetetlen azonban, hogy ezt a levelet megtévesztésre írták. Tegnap éjjel különben az a hír érkezett, hogy a rablókat Sopronban egy nyilvános házban elfogták. Ezt a hírt azonban még nem erősítették meg.

Szép kis kirándulás.

Alsókubin, aug. 14.

Egy cseh-lengyel kiránduló társaság csinos botrányt rendezett ittas állapotban Polhora fürdőhelyen. A fürdővendégeket inzultálták, egy postakezbesitőt félholtra vertek úgy, hogy a csendőrség az egész társaságot latartóztatta.

Végzetes játék.

M.-Kanizsa, augusztus 14.

Terhes István iskolás fiu testvéreivel játszott házuk padlásán. Meg akarta testvéreit ijeszteni és azért az egyik gerendára hurkot erősített és abba bedugta a fejét. A fiu azonban elcsuszott és függve maradt, úgy, hogy rövid idő múlva megfulladt.

V. E. Uránia Színház.

Mozgófényképek.

Műsor augusztus hó 14. és 15-én.

1. Erős nátha. (Mulattató trefa.)
2. Egy hörgyárban. (Érdekes ipartelep felvétel. Természet után.)
3. A borzasztó brazíliai. (Humoros.)
4. Visszatérés az első szerelemhez. (Megható falusi történet. Pompás, szines műfilm.)
5. Suhanc ur mulatni vágyik. (Kacagató bohózat.)
6. Iskola Uj-Guineában. (Természet utáni felvétel. Szines műfilm.)
7. Bleriot átkelése a La Manche csatornán.
8. Műsoron kívüli szám.

Vasár- és ünnepnap 3 előadás: 5 óra kor, 7-kor, és 9-kor.

Helyárok: Páholyülés I.—K. I. hely 1.—K. II. hely 70 fillér. III. hely 40 fillér. Gyermekek és katonák a fél helyárat fizetik.

Flórián-fürdőkeret

Kassai legkedveltebb nyári mulatóhelyisége.

Fás, szőlőlugasokkal beültetett mulató és fürdő, hőség ellen vedve, két kuglizóval, villamvilágítással. Kötűnő konyha, Halmos-tele Kéri-bor, Korona-sör, a legkényesebb igényeknek megfelelő kiszolgálás.

Hideg és meleg fürdő este 9-ig.

Hetenkint többször zene, este fényes kivilágítás. — Tisztviselők, kereskedők és iparosok találkozó helye.

Számos látogatást kér Rogozsán A.

Ő Felsége a Király nevében!

A budapesti kir. büntető törvényszék, mint esküdtbiróság a Zsitvay Leó kir. kuriai bíró elnökölete alatt dr. Mikovics Lajos kir. törvényszéki bíró és Dusárdy István kir. törvényszéki bíró, valamint dr. Jánossy Aurél kir. törvényszéki jegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a vádtanácsnak 1909. évi 13050. sz. alatt kelt vádhatározatában Sziráky Barna és dr. Juhász Béla ellen nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás, illetve becsületsértés vétségei miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek 1909. évi 24564. sz. alatt kelt végzése folytán Sziráky Barna és dr. Juhász Béla vádlottak, ugy is mint főmagánvádlók, továbbá dr. Fényes Samu budapesti ügyvéd, mint Sziráky Barna és dr. Nagy Emil budapesti ügyvéd helyettese dr. Nagy Uzor ügyvédjelölt, mint dr. Juhász Béla képviselőjének jelenlétében, 1909. évi június hó 28-ik napján Budapesten megtartott nyilvános főtárgyalás alapján az esküdtek határozatához képest a vád és védelem meghallgatása után következőleg

í t é l t:

Az esküdtek ama határozata alapján, mely szerint a hozzájuk intézett következő kérdésekre, és pedig:

Első csoport. — I. főkérdés: Bűnös-e a vádlott Sziráky Barna, mint szerző abban, hogy a Kassán nyomtatott „Felsőmagyarország” című politikai napilapnak 1906. április 18-án kiadott 94. számában „A közönség köréből” rovatban „Tisztelt Szerkesztő Úr!” felirattal közzétett cikknek a vádiratban megjelölt szavaival dr. Juhász Béláról oly tényt állított, mely — valósága esetében — ellene a büntető eljárás megindításának okát képezné, vagy őt közmegevetésnek tenné ki, anélkül, hogy vádlott az állított tény valóságát bebizonyította volna. Igen, vagy nem? — nem-mel feleltek. Ha I. nem, — II. kiegészítő főkérdés: Bűnös-e a vádlott Sziráky Barna mint szerző abban, hogy a Kassán nyomtatott „Felsőmagyarország” című politikai napilapnak 1906. április 18-án kiadott 94. számában „A közönség köréből” rovatban „Tisztelt Szerkesztő ur!” felirattal közzétett cikknek a vádiratban megjelölt szavaival dr. Juhász Béla ellen meggyalázó kifejezést használt, anélkül, hogy annak valódiságát bebizonyította volna? Igen, vagy nem? — nem-mel feleltek.

Második csoport. — III. főkérdés: Bűnös-e a vádlott Sziráky Barna mint szerző abban, hogy a Kassán nyomtatott „Kassai Hírlap” című politikai napilapnak 1906. április 21-én kiadott 93. számában a „Nyílt-tér” rovatban közzétett cikknek a vádiratban megjelölt szavaival dr. Juhász Béláról olyan tényt állított, amely — valódisága esetében — ellene a büntető eljárás megindításának okát képezné, vagy őt közmegevetésnek tenné ki, anélkül, hogy a vádlott az állított tény valódiságát bebizonyította volna? — Igen, vagy nem? — nem-mel feleltek. — Ha III. nem: IV. kiegészítő főkérdés. Bűnös-e a vádlott Sziráky Barna mint szerző abban, hogy a Kassán nyomtatott „Kassai Hírlap” című politikai napilapnak 1906. április 21-én kiadott 93. számában a „Nyílt-tér” rovatban közzétett cikknek a vádiratban megjelölt szavaival dr. Juhász Béla ellen meggyalázó kifejezést használt anélkül, hogy annak valódiságát bebizonyította volna? — Igen vagy nem? — nem-mel feleltek.

Harmadik csoport. — V. főkérdés: Bűnös-e a vádlott dr. Juhász Béla, mint szerző abban, hogy a Kassán nyomtatott „Kassai Hírlap” című politikai napilapnak 1906. április 19-én kiadott 91-ik számában a „Nyílt-tér” rovatban „Nyílt-levél” felirattal közzétett cikknek a vádiratban megjelölt szavaival Sziráky Barnáról oly tényt állított, mely — valósága esetében — ellene a büntető eljárás megindításának okát képezné, vagy őt közmegevetésnek tenné ki, anélkül, hogy vádlott az állított tény valódiságát bebizonyította volna? — Igen, vagy nem? — nem-mel feleltek.

iratban megjelölt szavaival Sziráky Barnáról meggyalázó kifejezést használt anélkül, hogy annak valódiságát bebizonyította volna? — Igen vagy nem? — hétnél több igennel feleltek.

Negyedik csoport. — VI. főkérdés: Bűnös-e a vádlott dr. Juhász Béla mint szerző abban, hogy a Kassán nyomtatott „Napló” című politikai napilapnak 1906. április 19-én kiadott 90. számában „Válasz Sziráky Barna nyilatkozatára” felirattal közzétett cikknek a vádiratban megjelölt szavaival Sziráky Barnáról meggyalázó kifejezést használt, anélkül, hogy annak valódiságát bebizonyította volna? — Igen vagy nem? — hétnél több igennel feleltek.

I. A kir. esküdtbiróság a szabadlábbon levő Sziráky Barna alsóbereczki (Zemplén m.) születésű, 57 éves, ev. ref. vallású, nős, 2 gyermek atyja, vagyonos, kassai illetőségű, budapesti lakos, magyar honos, egyetemet végzett, ügyvédi oklevele van, katonai szolgálatának eleget tett, budapesti kir. ítélőtáblai bíró, vádlottat az ellene, mint szerző ellen a „Felsőmagyarország” című Kassán megjelenő s ugyanott nyomtatott politikai napilap 1906. évi április 18-án kiadott 94. számában, „A közönség köréből” rovatban „Tisztelt szerkesztő Úr!” felirat alatt közzétett, és a „Kassai Hírlap” című Kassán megjelenő s ugyanott nyomtatott politikai napilap 1906. április 21-én kiadott 93. számában a „Nyílt-tér” rovatban közzétett cikkek tartalma által a btk. 258. és 259. szakaszaiba ütköző nyomtatvány útján dr. Juhász Béla sérelmére elkövetett két rendbeli rágalmozás vétsége miatt emelt vád alól a bp. 373. szakasza alapján felmenti.

Ellenben II. szabadlábbon levő dr. Juhász Béla kassai (Abauj-Torna megye) születésű 40 éves ev. ref. vallású, nős, gyermektelen, vagyonos, kassai illetőségű, ugyanottani lakos, magyar honos, egyetemet végzett, ügyvédi oklevele van, katonai szolgálatának eleget tett, megyei tisztii alügyész és kassai gyakorló ügyvéd vádlottat a kir. esküdtbiróság bűnösnek mondja ki, mint az 1848. évi XVIII. t.c. 13. szakasza szerinti szerzőt a btk. 261. szakaszának 2. pontjában meghatározott, a „Kassai Hírlap” 1906. április 19-én kiadott 91. számában a „Nyílt-tér” rovatban „Nyílt levél” felirat alatt közzétett cikk, és a „Napló” című Kassán megjelenő, ugyanott nyomtatott politikai napilap 1906. április 19-én kiadott 90. számában „Válasz Sziráky Barna nyilatkozatára” felirat alatt közzétett cikk tartalmával Sziráky Barna sérelmére, nyomtatvány útján elkövetett két rendbeli becsületsértés vétségében, s ezért őt a btk. 261. szakaszának 2. tétele alapján, azonban a 92. szakasz alkalmazása mellett, a btk. 102. szakaszához képest minden büncselekmény után külön, az 1892. XXVII. t.cikkben meghatározott célokra fordítandó, 15 nap alatt, külömbeni végrehajtás terhe mellett fizetendő, behajthatatlansága esetében a btk. 53. §-hoz képest (10) tíz napi fogházra átváltoztatandó (200) Kettőszáz kor. pénzbüntetésre, mint főbüntetésre és ugyanazon feltételek mellett fizetendő, behajthatatlanság esetén 5 (öt) napi fogházra átváltoztatandó (100) Egyszáz korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre, vagyis összesen (husz) 20 napi fogházra átváltoztatandó (400) Négy száz korona pénzbüntetésre mint fő, és összesen (10) Tíz napi fogházra átváltoztatandó (200) Kettőszáz korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítéli. Köteles dr. Juhász Béla vádlott a bp. 479. és 480. szakaszai alapján az eddig 62 koronában felmerült s a még esetleg felmerülendő bünygyi költségeket a m. kir. államkincstárnak az 1890. évi XLIII. t.c. rendelkezései értelmében megtéríteni.

A kir. esküdtbiróság az 1848. évi XVIII. t.c. 30. szakaszának 3. p. alapján kimondja, hogy a kiszabott pénzbüntetésből úgy a „Kassai Hírlap” mint a

„Napló” biztosítékát egyenkint 200 kor. fő és 100 kor. mellékpénzbüntetés terhelé. A bp. 574. szakaszának utolsó bekezdése, illetőleg a sajtótörvény 35. szakasza alapján a kir. esküdtbiróság elrendeli, hogy jelen ítéletet indokaival együtt a „Kassai Hírlap” és „Napló” című Kassán megjelenő napilapok kiadói, e lapoknak a jogerős ítélet kézbesítése után megjelenő legközelebbi számában — a sajtótörvény 35. szakaszában előírt büntetés terhe alatt — tegyék közzé.

Jelen ítéletet jogerőre való emelkedése után a kir. esküdtbiróság a bp. 494. §-a alapján a kir. ügyészséggel, Sziráky Barnát illetően a budapesti kir. ítélőtábla elnökével (1871. VIII. t.c. 61. szakasza), dr. Juhász Bélát illetően pedig Abauj-Torna vármegye közigazgatási bizottságával (1886. évi XXII. t.c. 108. szakasza), az elrendelt hírlapi közlések foganatosítása végett pedig a „Kassai Hírlap” és „Napló” című lapok kiadóival, a bp. 574. szakasza alapján a kir. ügyészség útján közli.

Indokok:

Az esküdtek a hozzájuk intézett első csoport I. főkérdésére, II. kiegészítő főkérdésére, a második csoport III. főkérdésére és IV. kiegészítő főkérdésére nem-mel,

a harmadik csoport V. főkérdésére és a IV. csoport VI. főkérdésére hétnél több igennel feleltek.

A bíróság az esküdtek határozatát alakjára nézve szabályszerűnek, tartalmára nézve pedig világosnak találván, sem a bp. 370. szakaszában szabályozott helyesbítő eljárás elrendelését nem látta szükségesnek, sem a 371. szakaszában biztosított jogának gyakorlására okot fennforogni nem látott.

Mint hogy pedig az esküdtek a Sziráky Barnát illetően hozzájuk intézett kérdésekre nem-mel feleltek, őt a vád alól a bp. 373. szakasza alapján ítéleti-leg is fel kellett menteni.

Ellenben, mint hogy dr. Juhász Bélát illetően feltett s az esküdtek által igenlőleg megoldott harmadik és negyedik csoportbeli főkérdésekben körülírt tényállás a tkv. 261. szakaszának 2. tételébe ütköző nyomtatvány útján elkövetett két rendbeli becsületsértés vétségének tényálladéki elemeit meríti ki, dr. Juhász Bélát e büncselekményben a bp. 374. szakasza értelmében bíróság is bűnösnek kellett kimondani.

Dr. Juhász Béla büntetése mértékének kiszabásánál a kir. esküdtbiróság nyomatékos enyhítő körülményekként mérlegelte vádlott büntetlen munkás előéletét s azt, hogy erősen izgalmas politikai viszonyok között, kölcsönös hírlapi polémiákból kifolyólag — s bár két külön lapban, de teljesen azonos tartalmu szöveggel jelentek meg a sajtóközlemények. Súlyosbító körülményt ellenben a bíróság nem észlelvén, a 92. szakasz alkalmazását indokoltnak s a rendelkező részben kitett pénzbüntetéseket vádlott bűnösségi fokával arányban állóknak találta.

Vádlott Juhász Béla dr.-nak a költségekben való marasztalása bűnössége kimondásának folyamánya.

Az ítélet egyéb rendelkezései a felhívott törvényhelyeken alapuinak.

Végzés:

A kir. esküdtbiróság az ítéletet felek megnyugvása folytán jogerősnek mondja ki.

Kelt a budapesti kir. büntetőtörvényszék, mint esküdtbiróságnak 1909. június hó 28. napján tartott üléséből.

(P. H.)

Bakonyi s. k.
elnök.

Jánossy s. k.
jegyző.